

VRANSKO JEZERO

Glavni izvor pitke vode na Cresu i Lošinju

Ana **BRAŠKIĆ**

TURISTIČKE ZAJEDNICE I LOKALNA UPRAVA S PARTNERIMA POSLJEDNJIH GODINA PROVODE NIZ MJERA I KAMPANJA KOJE IMAJU ZA CILJ OČUVANJE VRANSKOG JEZERA I SMANJENJE POTROŠNJE VODE U TURIZMU

U svim prilikama kada smo domaćini različitih događanja i susreta, gostima uvijek poslužujemo upravo lokalnu vodu – u bokalima, umjesto flaširane vode – te je bez iznimke predstavljamo kao vodu vrhunske kvalitete iz našeg lokalnog izvora

.....
 Željka Stašić

Boca vode za iznajmljivače

Pogled na Vransko jezero iz zraka

Na otocima Cresu i Lošinju očuvanje pitke vode posebno je važno jer oba otoka ovise o jednom ključnom izvoru – Vranskome jezeru. To je glavni izvor pitke vode za cijeli cresko-lošinjski arhipelag, a voda iz njega dolazi u slavine na oba otoka. Upravo zato turističke zajednice i lokalna uprava s partnerima posljednjih godina provode niz mjera i kampanja koje imaju za cilj očuvanje Vranskog jezera i smanjenje potrošnje vode u turizmu. Što poduzimaju po pitanju edukacije gostiju koji dolaze na otoke, upitali smo čelne ljude turističkih zajednica grada Cresa i Malog Lošinja, Željku Stašić i Dalibora Cvitkovića.

– Trenutačno je u pripremi novi informativni letak namijenjen posjetiteljima, koji će na jednostavan i zanimljiv način približiti važnost Vranskog jezera za život na otocima Cresu i Lošinju. Cilj ovog materijala je educirati goste o vrijednosti ovog jedinstvenog prirodnog resursa te ih potaknuti na odgovorno i racionalno korištenje vode tijekom boravka na otoku, govori nam Stašić i dodaje: – Vransko jezero predstavlja jedini izvor pitke vode za otoke Cres i Lošinj te je stoga iznimno važno za svakodnevni život lokalne zajednice, ali i za održivi razvoj turizma. Upravo zbog te važnosti u komunikaciji s posjetiteljima posebno naglašavamo koliko je voda na otoku dragocjena te koliko je važno voditi je promišljeno i bez nepotrebnog rasipanja. Uz edukativni dio, gostima rado prenosimo i jednu od najpoznatijih lokalnih legendi koja kaže da će se svatko tko popije vodu iz Vranskog jezera zasigurno ponovno vratiti na Cres. Ova simpatična priča postala je dio identiteta otoka i često izaziva osmijeh kod posjetitelja, a ujedno ih potiče da se povežu s mjestom koje posjećuju, kazala je Stašić.

Važnost štednje

U brošurama TZG-a Cresa nalaze se i pravila ponašanja koja su namijenjena svim gostima. Ona su oblikovana kao prijateljski podsjetnik na odgovorno ponašanje prema prostoru koji posjećuju.

– Našim gostima za savršen odmor nudimo ono najdragocjenije što imamo – naš otok, njegovu prirodu, mir i autentičnost – a zauzvrat očekujemo poštovanje prema okolišu i lokalnoj zajednici. Tema vode u tim se pravilima pojavljuje na dva mjesta. S jedne strane pozivamo goste da slobodno uživaju u kvalitetnoj creskoj vodi i upoznajemo ih s legendom o Vranskome jezeru, a s druge strane naglašavamo važnost štednje vode i odgovornog korištenja ovog iznimno vrijednog resursa. Dodatno, u svim prilikama kada smo domaćini različitih događanja i susreta, gostima uvijek poslužujemo

UPUTE GOSTIMA

- Voda iz Vranskog jezera dolazi iz svake slavine i tuša na Lošinju. Cijenimo vašu odgovornu potrošnju vode tijekom boravka.
- Razmislite o tome da zatvorite vodu dok se sapunate.
- Ne zaboravite zatvoriti slavinu dok perete zube ili se brijete.
- Nemojte koristiti WC kao kantu za otpad. Svako ispiranje troši oko 8 litara vode.

- Vidite li slavinu koja curi ili WC koji stalno teče? Molimo da odmah obavijestite osoblje smještaja ili vlasnika.
- Umjesto kupnje novih plastičnih boca, jednostavno ponovno napunite svoju vodom iz slavine.
- Pomozite nam očuvati vitalnost našeg morskog ekosustava tako da ne koristite šampon ili sapun prilikom tuširanja na plažama Lošinja.

upravo lokalnu vodu – u bokalima, umjesto flaširane vode – te je bez iznimke predstavljamo kao vodu vrhunske kvalitete iz našeg lokalnog izvora. Na taj način istovremeno promoviramo održivost, smanjujemo korištenje plastike i s ponosom ističemo jedno od najvećih prirodnih bogatstava našeg otoka, zaključila je Stašić.

Turistička zajednica Grada Malog Lošinja nedavno je predstavila novu brošuru »Respect Lošinj – vodič za održivi boravak«, namijenjenu posjetiteljima, a koja potiče odgovorno uživanje u prirodnim ljepotama otoka uz uvažavanje okoliša i lokalne zajednice. Vodič je predstavljen u sklopu edukativnog programa za iznajmljivače i turističke dionike »Upoznaj Apsyrtides«, u okviru drugog ovogodišnjeg izleta održanog u subotu, 14. ožujka, čija je tema bila Green Lošinj i primjena dobrih praksi održivog turizma u destinaciji. Kroz jednostavne savjete i male svakodnevne navike vodič pokazuje kako i mali koraci tijekom boravka mogu doprinijeti očuvanju mora, krajolika i bogate bioraznolikosti Lošinja. Donosi preporuke o odgovornom korištenju vode i energije, smanjenju otpada, zaštiti morskog ekosustava te održivim načinima istraživanja otoka, poput hodanja i vožnje bicikla. Brošura će se do početka turističke sezone naći u svakom apartmanu jer je njezin cilj educirati goste o načinima na koje i oni mogu doprinijeti očuvanju okoliša otoka Lošinja.

Čuvanje kakvoća voda

– Sudionici izleta imali su priliku upoznati ključne infrastrukturne točke otoka, uključujući sustav odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda na Kijcu, sortirnicu i reciklažno dvorište na Kalvariji te kamp Čikat. Izlet je uključivao i posjet Oporavilištu za morske kornjače pri Institutu Plavi svijet. Prilikom posjeta UPOV-u Kijac sudionici su se upoznali s cjelokupnim procesom pročišćavanja otpadnih voda. Tom su prilikom saznali da značajan problem predstavljaju jahte i brodovi koji nekontrolirano ispuštaju otpadne

vode u more. Osim plovila, problem predstavljaju i oborinske vode koje se izravno slijevaju u more, a koje nije moguće prethodno pročititi, ispričao nam je Dalibor Cvitković. Izgradnjom, rekonstrukcijom i sanacijom sustava javne odvodnje, kao i nadogradnjom UPOV-a Kijac te rekonstrukcijom UPOV-a Nerezine, otpadne vode na Lošinju pročišćavaju se odgovarajućim stupnjem pročišćavanja. Time se čuva kakvoća voda i sprječava njihova degradacija, prvenstveno radi zaštite ljudskog zdravlja i okoliša, što u konačnici doprinosi postizanju i održavanju dobrog stanja voda.

Bokali za vodu

– Sljedeći korak u očuvanju vodnih resursa jest dodatno osvješćivanje građana i iznajmljivača o potrebi smanjenja korištenja pitke vode za aktivnosti poput čišćenja ili zalijevanja, no za takve promjene potrebna su i određena dodatna ulaganja, kazao je Cvitković i nadodao:

– Prošle godine, u sklopu edukacija, iznajmljivače smo vodili i na Vransko jezero, koje je za Lošinj najvažniji izvor pitke vode i važan turistički resurs. Ondje su saznali da, unatoč klimatskim promjenama, vode zasad ima dovoljno. Iako se čini da su sušna razdoblja duža, oborine dolaze u kracim, ali intenzivnijim intervalima, zbog čega je razina vode u jezeru i dalje zadovoljavajuća. Također, izgradnjom novog vodovoda gubitci vode smanjeni su na ispod 20 posto, što predstavlja značajno poboljšanje, naglasio je direktor TZG-a Malog Lošinja, koja je prije nekoliko godina iznajmljivačima i javnim ustanovama podijelila 2.500 bokala s plutenim čepom, na kojem su prikazani karta otoka i lokacija Vranskog jezera, kako bi ih se potaknulo da gostima nude vodu iz špine.

– Primjećujemo da sve veći broj gostiju koristi vodu iz špine kao pitku vodu, iako još uvijek ima onih koji se odlučuju na kupnju vode u trgovinama. U planu je i podjela posebne oznake iznajmljivačima kojom će gostima jasno naznačiti da je voda iz špine sigurna za piće, zaključio je Cvitković.